

a. s. puskin

apsə3kyəi apsə3i

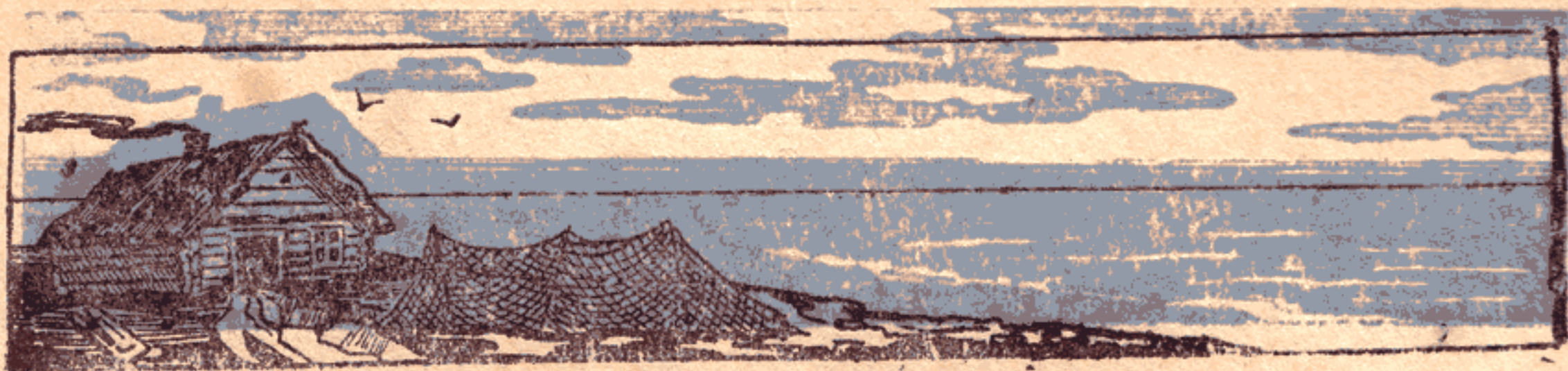
(irəxhaau alak,u)

aqua

— aphəntiqutəjərtə —

1938

apsəzkyəi apsəzi

(irəxhaau alaku).

I.

inxon ləgajəkəi takuajəkəi
amşən iaṭa axəkuan;
inxon uərt nəṭə ynək aṭə
iiaşanə yajeijaba ɸa xəşkusa rəcnə.
aləgaj katala apsəz ikəuan,
atakuaj dxaxon, dsuan.
znə amşən iəkət xəiṭəlt,
iaait akat aṭakua ama.
iara ɸa znək iəkət xəiṭəlt,
iaait akat aḥaskiən ama.
axənṭ rzə iəkət xəiṭəlt,
iaait akat psəz zaṭək ama,
başa psəzəm, xıṭə psəzur.
iəho ialagəeit axıṭə psəz,
uaypsə bṭəla abṭə rganə:
— aləgaj, souṭ amşənaxı,
akrəstasçoit axṭəxrazə:
sxə ɸəsxəueit izloutaxxalakı.
igeifeit, dṭeit aləgaj:
apsəz ikəuan yajeijaba ɸa xəşkusa rəcnə,
axa imahacəzt apsəz ɹajo.

iouiḡit̃ iara axiṛə psəz,
abri eipšg̃io naḡanə:

— anṛa duəcun, axiṛə psəz!
uara uxṛəxpsa sa istaxzam,
uca uara amšən iaṭaraxi,
uxəz ueimdo aṭkurparaxi.

II.

dxənḡit̃ aləgaj itak̃uaj laxi,
lara iləeiḡeit̃ aqafaxu iibaz:
— iaxia iskən sara psəz xuəṽzak,
baša psəzməzt̃, xiṛə psəzən;
iṭajon ha haiṛšṭṭia ui apsəz,
amšən iaṭaxi souṭ ḡa isəḡeit̃,
xu dəula axə ṛəxəua:
„iəutaxxo zeg̃i uəstoit̃“ ḡa.

axƣəxpsa guəuɪnə iszaməmxəit;
 iara uəs amşən iaɣaxɪ ixəsceit.
 atakuaj aləgaj diaɣhait;
 — agazaj, uara abzaməquaj!
 axƣəxpsa apsəz iuzaməmxɪ,
 ma iaħak, uzalərsəndaz,

hara haiaħa eiqupa istoupei.
 dceit iara amşən iaɣa axəkuaxɪ.
 iboit amşən maɣzak išeisua,
 axɪɾə psəz dapxio dalagəeit.
 iaait apsəz, egizçaait;
 — iəutaxəuzei uara, aləgaj?
 aləgaj dxərxuan iateikəit;
 — srəchafa, ahkuaj, axɪɾə psəz!
 dsajhait sara stakuaj,

tənyra səltom sara aləgaj,
iltaxəup iaña ƣəck;
hara ihamaz eiqupa iceit.
axıƣə psəz ataks iañeit:
— uəłaxı eikumçan, uca aynəqa,
aiaña ƣəcnə iqaloit!

III.

aləgaj dxənñnə aynə daaizar,
atakuaj aiaña ƣəc dapənƣalan.
atakuaj iahagiə aɟhara dalagəeit:

— agaza, uara abzaməquaj!
aiaña uañeit uara ailəmgaj,
kiar dəus ialouzi ari aiañaj?
uxənñə, bzaməqu, apsəzaxı;
ueixərxua, aynə uaña!

abar dazceit̃ amşən iaṭa axəkua,
(amşən iaṭa ṭkuərpon imaynə),
axiṭə psəz dapxio dalagəeit̃.
iəlṭraa iaait̃ apsəz, izçaait̃:
— iəutaxəuzei uara, aləgaj?
aləgaj dxərxuanə uəs iḥeit̃:
— srəchafa, miṭ zəlşo uara!
iahagiə atak̃uaj duaruarueit̃,
taxa səltom sara aləgaj,
aynə daḥoit̃, oira iaṭpxamfo stak̃uaj.
abas ala iatanak̃t̃ axiṭə psəz:
— umguəryan, uca anṭa duəma,
ibziour, aynə ʃoueit̃.

IV.

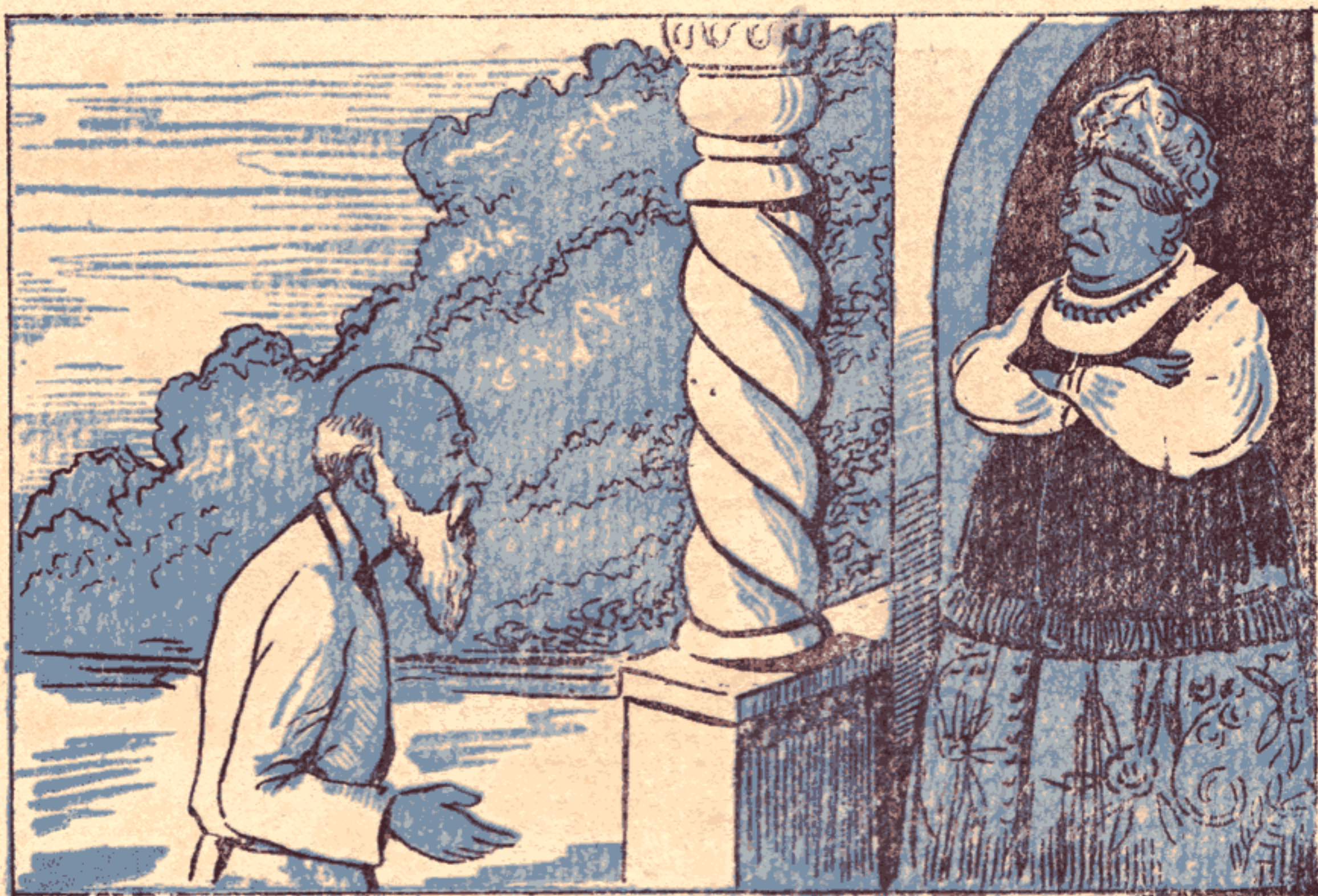
inəṭṭ ynaṭi iṭəneixazar,
axabargiə əqam ui aynəj;
iapxia igəlour aynə zamana,
akiəlməṭṭ ṭruba axagəlanə,
xialəx-qləxla eibətanə.
dṭour apenqər aaigua atak̃uaj,
uayə iṣimahac dizaouueit̃ aləgaj:
— agaza, uara abzaməquaj!
uaḥeit̃ abzaməqu, aynə!
uxənḥinə, axiṭə psəz uxərxuo uaḥa,
istaxəm sara başa nxayəzaarc,
istaxəur sara mal zmou aamstazaarc.
dazceit̃ iara amşən iaṭa.
(itənṭəm amşən iaṭa).
axiṭə psəz dapxio dalagəeit̃,
iəlṭraa izaan iagizçaait̃:

— iəutaxəuzei uara, aləgaj?
deixərxuo iateikəit aləgaj:
— srəchafa, zegi zəlso axiṛə psəz!
iahagiə atakuaj duaruarueit,
taxa səltom, səpxalçoit,
iltaxəm dən xayəzaarc,
iltaxəuṇ lara daamstazaarc.
abasala iatanakṭ axiṛə psəz:
— umguəryan, uca uarə, aynəqa!

V.

daait aləgaj atakuaj laxi,
dəpsəzar, asiir! axan dəu,
abarça dəkugəloun itakuaj,
loura-zourou acəoiṭa darga,
lxə zegiə eikuəbarfənxa,
ləxuda zegiə xṛə-eimxuəcxa,
amagu qapṣkua ḷaṛə iafa.
iləvageṭueit amaçuṭa,
lara drəsueit, rxaxuə ianəlkəueit.
aləgaj atakuaj abasala iləeiḥeit:
— bəṣpaqou, ahkuaj jla dəu!
ṣta bara artkua bəzxauou?
dəniəkuqaait atakuaj.
aṭtraxiə Ƴəxiṭas dləṣtiṭ.
abar amṭəbṭ, aybagi coit,
iahagiə atakuaj dguaait:
dəryagi apsəzaxi aləgaj dləṣtueit.
— ucax, ueixərxua apsəz:
istaxəm sara saamstazaarc,
istaxəuṇ sara ṣhəntkarzaarc.

aləgaj dʃan dmataneiveit:
 — ibəxizei bara, beivəsma?
 anəquafei aʃajafei brəkuʃom,

bəjlar rʁə bəyqarxuxa.
 iahagio dguaait atakuaj.
 aʁeyhagio diʁasit lləgaj.
 — izlouguaotəzi, uara, anxayə xərməguj,
 sara, aamstak, aja səmakra?
 uca amşənaxı, iərxaanə işuasho!
 umcar, idər, mɣəla uşədsərgo.
 aləgaj dceit amşənaxı.
 (ixualqaqaraza iqaləeit amşəngio).
 dapxio dalagəeit axıʁə psəz,
 iəlʃraa izaan, iagizçaait:
 — iəutaxəuzei uara, aləgaj?

deixərxuo, axiṛə psəz uəs aiḥeiṭ:
 — srəchafa, zegi zəlso axiṛə psəz!
 dəryagi stakuaj icpalgoiṭ,
 iltaxəm ſta daamstazaarc,
 iltaxəuṇ zxə iakuitu ḥəntkarzaarc.
 abasala axiṛə psəz iaḥaxəiṭ:
 — iguəryoumgan, uca uara aynəqa.
 ifaxuun, utakuaj dḥəntkarxoiṭ!
 aləgaj atakuaj laxi dxənḥəzar,
 — asiir! iapxia aḥəntkar yn-dəukua,
 uərt drəynouṇ atakuaj,
 aṣṭol daxatouṇ dḥəntkarnə,
 ilxageṭueiṭ tauadi aamstei,
 iləztarṭoiṭ ay xkə bziakua,
 axaap xkkua drəlapsueiṭ,
 iləkuṣa igəlouṇ arpar oieykua,
 rəjyakua aixaçarkua əkuknə irkəuṇ.
 ari zbaz aləgaj dḥeiṭ;
 atakuaj ſaṇaqaənza dxərxuo, iḥeiṭ:
 — bəṣpaqou, zegi zəlso aḥəntkar-pḥəs!
 ſta bəpsə ṛguəṣou?
 atakuaj ari dagiəxuampsit,
 naq dəspərəjga ḥa ralḥeiṭ.
 iniədəxxəlt tauadi aamstei,
 aləgaj iəmčasnə dərəkəiṭ.
 aṭaṭə axiṭja aalaxxəiṭ,
 egirəgəmxəeiṭ eixala deixərxərc,
 ajlar zegiə ixəyṣon:
 — iuuəsxuuzi uara, agməgaj,
 ſtarnaxəs, ailəmgaj, uxə udərn,

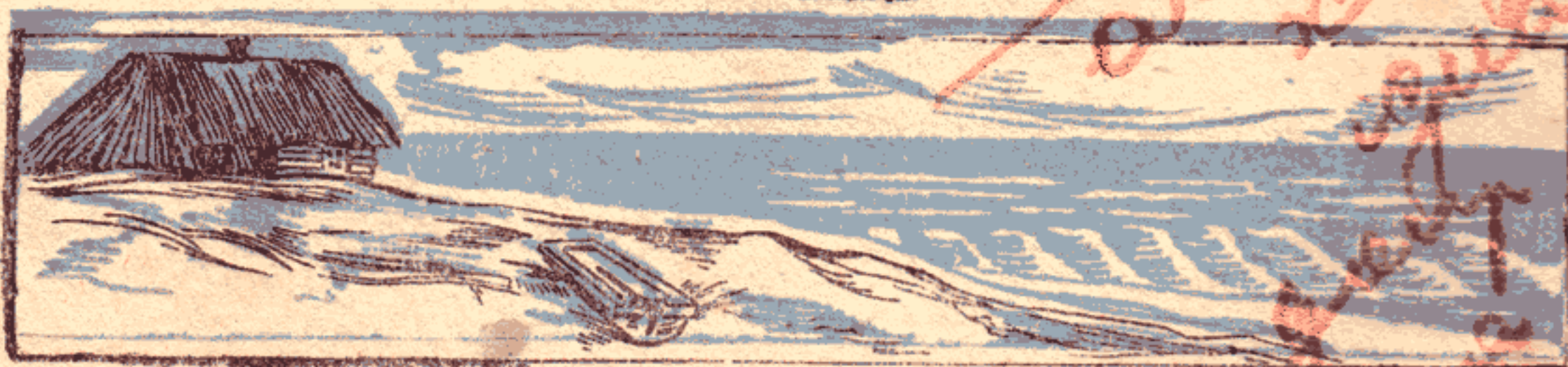
uai axiərəmho uzneiuazei!
 (ukaf zlam, umhaɹ alumfən).
 ſta mɥəbɹək, yəmɥəbɹa, inərxəsueiɹ,
 iahagiə atakuaj dguaaiɹ.

aihabəra lxaça izələstueiɹ.
 aləgaj dərkamso dəlzaargoit.
 atakuaj aləgaj uəs ialħaxɹ:
 — ucax, ueixərxua apsəz,
 istaxəm sara ſhəntkarzaarc,
 istaxəuɹ amşənkua sərxələpşzaarc,
 okəani mşəni sərtazaarc,
 axiɹə psəzgiə səmaç aularc, isəczaarc!
 aləgaj iameikəɹ itaxəmxəeiɹ,
 izəmguaəoiɹ laja iameikərc.
 abar, dcoiɹ amşən iaɹa axəkuaxi,

iboiť, amşən ʒkuərpa eikuaʒala išeisua,
 iŧəçueiť aʒkuərpa guamçkua,
 eipxnəhhoiť, iuəueiť, igurəmueiť.
 dapxio dalagəeiť axiřə psəz.
 iəłʒraa izaaiť, egizçaaiť:
 — iəutaxəuzei uara, aləgaj?
 aləgaj uəs ala iataikť:
 — srəchafa, miř zəlşo axiřə psəz!
 ilzəzuri, ipsəša stakuaj?
 iltaxəm lara dñəntkarzaarc,
 iltaxəup amşənkua dərxələpszaarc,
 okəani mşəni dərtazaarc,
 axiřə psəzgiə ləmaç aularc, iləczaarc!
 uaha apsəz egiəmñakua,
 ačəxuala azə aatqia,
 iceiť amşən ačauəlaraxi.
 kraamta dxəkuřalan, atak, dazpsən,
 iguə anpʒaza dxənñiť atakuaj laxi.
 dəpşəzar, — dəryagi iapxia anəłř ynə;
 ałxəms dəkuřan itakuaj,
 lapxia aiaña eiqupa iŧtan.

axə iakuitnə eiteigəeiť v l. m a a n.

takzəpxəkuu aredakťor v. kuķba.
 ařex. redakťor m. gořua.
 takzəpxəkuu akorrekťor p. laķaia.

axu 1 m.

апа

azakaz 6536.

aŭiraz 2100.

aplit № 2835.

apsnəpi ahəntkarrat iquətərtə atipografila, aqua, aul. lenin iəxis zxeu, № 3.

БХГ 48